

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Čakovec

KLASA: 041-01/24-03/53
URBROJ: 613-22-24-9
Čakovec, 6. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Građansko-liberalni
savez
za 2023.**

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2023.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	13
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2023.	15
	Provedba naloga i preporuka	16

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Građansko-liberalnog saveza (dalje u tekstu: Stranka) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u srpnju 2017. upisom u Registar političkih stranaka. Skraćeni naziv Stranke je GLAS. Do konca travnja 2024. sjedište je bilo Ulica Josipa Pasarića 12, a od svibnja 2024. je Ribnjak 32, Zagreb.

Politička platforma Stranke (iz srpnja 2017.) temelji se na osnovnim političkim ciljevima izgradnje otvorenog društva u kojem se različitosti potiču kao komparativna prednost, a samosvjesni, ispunjeni i uspješni pojedinci pokretači su napretka uz izgradnju stabilnih i predvidivih institucija u službi građana. Područja na koja će se usmjeriti djelovanje Stranke su: individualne slobode i prava; društvo jednakih mogućnosti – socijalna pravednost i smanjenje društvene nejednakosti; gospodarski razvoj; teritorijalna i politička organizacija zemlje; vladavina prava, pravna država i pravosuđe; borba protiv korupcije; javna uprava kao stvarni servis građana i gospodarstva; smanjenje društvene i ekonomske presije te uključivanje građana u proces donošenja odluka na svim razinama.

Statut je donesen u srpnju 2017., a njegove Izmjene i dopune u veljači 2019. Statutom su utvrđeni naziv i sjedište, znak, predstavljanje i zastupanje Stranke, ciljevi i način djelovanja, stjecanje članstva te prava i obveze članova, načela ustroja i ustrojstvo (središnja tijela Stranke, županijske organizacije, Gradska organizacija Grada Zagreba koja ima status županijske organizacije i podružnice Stranke), način izbora i opoziva tijela Stranke, organizacijski oblici, trajanje mandata te način odlučivanja, sredstva za rad, financijsko poslovanje, postupak s imovinom u slučaju prestanka rada te druga pitanja od interesa za članstvo i rad Stranke.

Članom Stranke može postati svaki punoljetni, poslovno sposoban državljanin Republike Hrvatske koji prihvaća temeljne vrijednosti, Program (na mrežnoj stranici objavljen kao Politička platforma Stranke) i Statut Stranke te zadovoljava ostale uvjete propisane Pravilnikom o članstvu i Etičkim kodeksom.

Prema odredbama Statuta, središnja tijela Stranke su: Konvencija, predsjednik, Predsjedništvo, Nacionalno vijeće, Programsko vijeće, Statutarno vijeće i Nadzorni odbor. U Stranci također djeluje i Tajništvo kao stručno-operativno tijelo.

Konvencija je najviše upravno tijelo Stranke koju čine predsjednik i potpredsjednici Stranke, članovi središnjih tijela i članovi Programskog vijeća, državni dužnosnici iz redova Stranke, predsjednici i povjerenici podružnica, općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici iz redova Stranke, vijećnici u županijskim skupštinama, općinskim i gradskim vijećima i vijećima gradskih četvrti grada Zagreba te po jedan izabrani predstavnik podružnica. Konvencija može biti izborna, izvještajno-programska i izvanredna. Izborna konvencija održava se jednom u četiri godine, a izvještajno-programska po potrebi, najmanje jednom svake dvije godine. Konvencija utvrđuje temeljne vrijednosti i načela Stranke, donosi i mijenja program i osnovne programske smjernice Stranke te njezinu opću politiku i stajališta, donosi Statut te izmjene i dopune Statuta, deklaracije, odluke i ostale akte iz svoje nadležnosti, raspravlja i prihvaća izvješća o radu središnjih tijela Stranke, bira predsjednika, dva potpredsjednika i četiri člana Predsjedništva, radna tijela te članove Nadzornog odbora i Statutarnog vijeća.

Predsjednik Stranke predstavlja i zastupa Stranku te odgovara za njezin rad. Mandat predsjednika traje četiri godine s mogućnošću jednog reizbora. Od srpnja 2017. (ponovno izabrana u 2019.) i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2024.) predsjednica Stranke je Anka Mrak-Taritaš, dipl. ing. arh. Odlukom Predsjedništva iz studenoga 2023. produžen je mandat predsjednici Stranke do održavanja Konvencije (studen 2024.).

Predsjedništvo je najviše izvršno-političko tijelo Stranke koje ima do 17 članova, zasjeda najmanje jednom mjesečno. Predsjedništvo provodi program Stranke te odluke Konvencije i Nacionalnog vijeća; raspravlja o svim političkim pitanjima važnim za građane Republike Hrvatske; predlaže izborni program te akte koje donosi Konvencija; vodi brigu o odnosima s javnošću i imenuje glasnogovornika Stranke; koordinira rad središnjih tijela, županijskih organizacija i podružnica; predlaže kandidate Stranke za Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske, predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament; Nacionalnom vijeću predlaže udruživanje i učlanjivanje Stranke u domaće i međunarodne organizacije i asocijacije; donosi odluke o osnivanju drugih tijela i tematskih odbora, promjeni adrese Stranke, raspuštanju županijskih organizacija i podružnica te imenovanju povjerenika; predlaže odluke o predizbornim i poslijeizbornim koalicijama na nacionalnoj razini; predlaže pravilnike o članstvu, radu Statutarnog vijeća i sudova časti, financijskom poslovanju, radu nadzornih odbora, kandidiranju i izborima te Etički kodeks; imenuje izborni stožer Stranke; iz redova Predsjedništva bira tri člana Programskog vijeća; vodi brigu o materijalno-financijskom poslovanju; predlaže financijski plan, visinu članarine te završni račun Stranke.

Nacionalno vijeće je najviše političko tijelo Stranke između zasjedanja Konvencije, a čine ga članovi Predsjedništva Stranke, predsjednik Nadzornog odbora, predsjednik Statutarnog vijeća, članovi Programskog vijeća, zastupnici Hrvatskog sabora, članovi Vlade Republike Hrvatske te zastupnici u Europskom parlamentu iz redova Stranke, predsjednici županijskih organizacija i po jedan izabrani predstavnik županijskih organizacija. Nacionalno vijeće, između ostalog, vodi brigu o radu Konvencije; donosi poslovnik o radu Nacionalnog vijeća; bira predsjednika i dva potpredsjednika Nacionalnog vijeća; bira i razrješuje glavnog i međunarodnog tajnika Stranke; donosi izborni program i analizira rezultate izbora; odlučuje o predizbornim i poslijeizbornim koalicijama, kandidatima Stranke za nacionalne izbore i kandidatima za izbore na razini Europske unije te o udruživanju i učlanjivanju Stranke u domaće i međunarodne organizacije; imenuje odbore i druga stručna tijela te utvrđuje kandidate za izbor u tijela Stranke; donosi pravilnike o članstvu, radu Statutarnog vijeća i sudova časti, financijskom poslovanju i radu Nadzornog odbora te kandidiranju i izborima; donosi Etički kodeks; raspravlja i usvaja izvješće o radu kluba zastupnika Stranke u Hrvatskom saboru; donosi financijski plan i usvaja završni račun te odlučuje o visini godišnje članarine.

Programsko vijeće raspravlja i osmišljava programe i politike Stranke te načine njihove provedbe. Ima do 15 članova koje bira Nacionalno vijeće na prijedlog Predsjedništva, sastaje se po potrebi, a najmanje jednom u dva mjeseca.

Statutarno vijeće je stalno tijelo Stranke od pet članova koje je ovlašteno tumačiti odredbe Statuta, donositi prijedloge izmjena Statuta Stranke te odlučivati o žalbama protiv odluka sudova časti županijske organizacije (drugostupanjski postupak po prijavama članova Stranke i stranačkih tijela).

Nadzorni odbor nadzire zakonitost i statutarnost rada te materijalno-financijsko poslovanje Stranke, ima pet članova i za svoj rad odgovara Konvenciji Stranke.

U slučaju uočenih nepravilnosti u radu pojedinog tijela Stranke u pisanom obliku izvještava Predsjedništvo Stranke i poziva nadležno tijelo da u što kraćem roku ispravi uočene nepravilnosti.

Tajništvo Stranke je stručno-operativno tijelo koje vodi brigu o operativnom funkcioniranju Stranke, vodi službenu evidenciju članova Stranke i izrađuje stranačke iskaznice. Radom Tajništva rukovodi glavni tajnik Stranke, a za svoj rad Tajništvo odgovara Predsjedništvu i predsjedniku Stranke. Za obavljanje poslova Tajništva ustrojena su radna mjesta (administrativni tajnik, informatičar, glasnogovornik, voditelj odjela za programe i edukaciju, voditelj odjela za organizacijski ustroj) te su utvrđene dužnosti (opis poslova), potrebna stručna sprema (kvalifikacije) i predviđena mjesečna netoplaća članova Tajništva koji dužnost obavljaju profesionalno, odnosno volonterski ako nema uvjeta za profesionalno obavljanje dužnosti.

Glavni tajnik Stranke bavi se materijalno-financijskim poslovanjem Stranke, brine se o organizaciji i koordinaciji tijela Stranke, o radu Tajništva te o poboljšanju i unaprjeđenju unutarnje organizacije i komunikacije u Stranci, odgovoran je za izvršenje odluka Predsjedništva, predsjednika, Nacionalnog vijeća i Nadzornog odbora te sudjeluje u radu svih središnjih tijela Stranke omogućavajući im organizacijske, tehničke i materijalne uvjete za njihov rad.

Koncem 2023. i u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2024.) Stranka je imala 29 podružnica i tri županijske organizacije.

Stranka je članica europske političke stranke Savez liberala i demokrata za Europu (ALDE – engl. Alliance of Liberals and Democrats for Europe), koja okuplja stranke građansko-liberalnog usmjerenja te promiče liberalno-demokratske vrijednosti, a posebno vrijednosti na kojima je utemeljena Europska unija, kao što su poštovanje ljudskog dostojanstva, sloboda, demokracija, jednakost te poštovanje ljudskih prava.

Osim Statuta, doneseni su Etički kodeks, Pravilnik o financijskom poslovanju, Pravilnik o radu Statutarnog vijeća i sudova časti te Pravilnik o članstvu, kojim je uređen način stjecanja članstva, postupak upisa i vođenja evidencije članstva, brisanja iz evidencije članstva te prava i dužnosti članova Stranke.

Do konca ožujka 2023. Stranka je imala jednog zaposlenika na radnom mjestu glavnog tajnika kojemu je radni odnos prestao zbog sporazumnog raskida, a od travnja 2023. ima zaposlenika na radnom mjestu informatičara na neodređeno vrijeme.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3., stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Stranka u poslovanju primjenjuje Statut, unutarnje akte i provedbene propise za neprofitne organizacije te vodi poslovne knjige kojima su osigurani podaci za Stranku u cjelini. Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja povjereno je pravnoj osobi na temelju ugovora.

Pravilnikom o financijskom poslovanju (iz rujna 2017.) te njegovim Izmjenama i dopunama (iz prosinca 2019. i 2022.) uređen je način pribavljanja prihoda, vrste prihvatljivih rashoda za stranačke aktivnosti, financijsko planiranje i izvješćivanje te način evidentiranja prihoda i rashoda. Odredbama članka 8. navedenog Pravilnika, utvrđeno je da se svaki rashod i izdatak mora temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja, a zakonski zastupnik, odnosno osoba koju on ovlasti odobrava plaćanje potpisom ili drugom oznakom na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi. Prema Odluci o imenovanju odgovorne osobe za kontrolu vjerodostojnosti isprava – likvidatora (iz prosinca 2021. i ožujka 2023.), obveze likvidatora su, između ostalog, provjera formalne, materijalne i računske točnosti knjigovodstvenih isprava te odobravanje knjigovodstvenih isprava koje su ispravne i potpune.

Nadzor i izvješćivanje tijela Stranke uređeni su, između ostalog, Statutom Stranke. Uspostavljena je odgovarajuća struktura izvješćivanja unutar tijela Stranke. Nadzorni odbor Stranke razmatra prijedloge programa rada i financijskog plana i njihovo ostvarenje te daje mišljenje i podnosi izvješće Nacionalnom vijeću prije njihova usvajanja. Nadzorni odbor je u ožujku 2024. prihvatio prijedlog Izvješća o izvršenju Programa rada i Financijskog plana za 2023.

Etičkim kodeksom (iz rujna 2017.) uređena su pravila ponašanja, sukob interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja koje trebaju poštovati članovi Stranke, nestranački suradnici, odnosno nezavisni kandidati koje Stranka predlaže ili podržava za izvršne ili predstavničke dužnosti. Etički kodeks objavljen je na mrežnoj stranici Stranke. Prema pisanom očitovanju odgovorne osobe, tijekom 2023. nije bilo povrede etičkih načela.

Dokumenti i informacije o političkom djelovanju Stranke objavljeni su na mrežnim stranicama Stranke (između ostalog, Program Stranke, Statut, Program rada i Financijski plan za 2023., Izmjene i dopune Financijskog plana za 2023. i drugi akti). Vanjsku komunikaciju Stranka provodi medijskim aktivnostima (održavanje tiskovnih konferencija, davanje izjava), javnim priopćenjima na društvenim mrežama (objavljivanje i oglašavanje medijskih sadržaja) i mrežnim stranicama. Komunikacija unutar Stranke odvija se primarno na redovitim sastancima stranačkih tijela, neposrednim kontaktom ili putem *online* platformi (Viber, Zoom) te kroz programe edukacije članova Stranke (političko-obrazovni seminari i predavanja). O aktivnostima Stranke, stavovima o pojedinim aktualnim političkim temama i budućim planovima Stranke članovi su informirani putem stranačkog biltena.

Planiranje

U prosincu 2022. Nacionalno vijeće Stranke donijelo je Program rada i Financijski plan za 2023., a u prosincu 2023. njihove Izmjene i dopune.

Financijski plan te Izmjene i dopune Financijskog plana za 2023. sadrže plan prihoda i rashoda, rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga Stranka ostvariti na 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan, obrazloženja financijskog plana te informaciju o tome da se Stranka u 2023. ne planira zaduživati niti davati zajmove.

Financijskim planom za 2023. planirani su prihodi u iznosu od 62.700,00 eura, rashodi u iznosu od 47.000,00 eura te je planiran višak prihoda za 2023. u iznosu od 15.700,00 eura. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine planiran je u iznosu od 7.200,00 eura i višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 8.500,00 eura.

Izmjenama i dopunama Financijskog plana prihodi su planirani u iznosu od 78.830,00 eura (što je 16.130,00 eura ili 25,7 % više od plana), a rashodi u iznosu od 43.450,00 eura (što je 3.550,00 eura ili 7,6 % manje od plana). Nadalje, planiran je višak prihoda za 2023. u iznosu od 35.380,00 eura, preneseni manjak prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu od 10.906,23 eura te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 24.473,77 eura. Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima iz državnog proračuna u iznosu od 62.000,00 eura, prihode od otpisa obveza u iznosu od 16.800,00 eura te prihode od članarina u iznosu od 30,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 22.100,00 eura (koji se sastoje od rashoda za usluge u iznosu od 18.270,00 eura, drugih nespomenutih materijalnih rashoda u iznosu od 2.350,00 eura te rashoda za materijal i energiju u iznosu od 1.480,00 eura), rashode za zaposlene u iznosu od 21.000,00 eura, financijske rashode u iznosu od 270,00 eura te druge rashode u iznosu od 80,00 eura.

Programom rada za 2023. planirani su ciljevi Stranke i aktivnosti potrebne za ostvarenje planiranih ciljeva, a njegovim izmjenama i dopunama su, uz navedeno, planirana i financijska sredstva potrebna za provođenje planiranih aktivnosti. Tako su za ostvarenje ciljeva planirana sredstva u iznosu od 43.450,00 eura, od čega za produbljivanje suradnje i međunarodne aktivnosti u radu i partnerstvu s ostalim liberalnim političkim strankama unutar i izvan Europske unije u iznosu od 2.080,00 eura, unutarstranačku komunikaciju i edukaciju u iznosu od 1.000,00 eura, komunikaciju s javnošću u iznosu od 650,00 eura te izradu novih politika i programa Stranke u iznosu od 300,00 eura. Osim planiranih sredstava za realizaciju navedenih aktivnosti, planirana su sredstva za organizacijske troškove Stranke (rashodi za plaće zaposlenika, energiju, zakup, računovodstvene i bankarske usluge te drugi troškovi) u ukupnom iznosu od 39.420,00 eura.

Planirane aktivnosti u 2023. odnose se na širenje mreže podružnica i županijskih organizacija te privlačenje novih članova (obilasci terena, održavanje sjednica središnjih tijela Stranke te seminara i konferencija u različitim dijelovima Republike Hrvatske); održavanje političko-obrazovnih seminara, konferencija, predavanja; neformalna druženja na lokalnom i nacionalnom nivou ili komunikacije u različitim formatima koje Stranka organizira uz podršku središnjih tijela Stranke, u suradnji s domaćim ili inozemnim sestrinskim političkim strankama ili organizacijama; redovito održavanje mrežnih stranica i drugih oblika internetske komunikacije; aktivnosti zastupnika i lokalnih vijećnika, akcije na terenu i sve oblike unutarstranačkog informiranja; redovnu komunikaciju s novinarima (konferencije za medije, izjave ili intervjui predstavnika Stranke u lokalnim i nacionalnim medijima); objavljivanje ili oglašavanje različitih oblika medijskih sadržaja putem društvenih mreža (Facebook, Instagram, Twitter); aktivnosti praćenja medija, istraživanje javnog mnijenja, savjetovanje za odnose s javnošću te treninge za javne nastupe.

Stranka je sastavila Izvješće o izvršenju Programa rada i Financijskog plana za 2023. kojim je, između ostalog, utvrđeno da su sve planirane aktivnosti provedene.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke (uz Bilancu te uz Izvještaj o prihodima i rashodima).

Financijski izvještaji, Godišnji program rada i Financijski plan za 2023. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2023. dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku (20. veljače 2024.), a ispravljeni financijski izvještaji (Bilanca u dijelu koji se odnosi na ispravak vrijednosti sitnog inventara) tijekom obavljanja revizije (7. listopada 2024.), unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja te su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Objavljeni podaci u ispravljenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

Izmjene i dopune Financijskog plana i Godišnjeg programa rada za 2023. nisu unesene u informacijski sustav za nadzor financiranja, objavljene su na mrežnim stranicama Stranke i dostavljene Državnom uredu za reviziju tijekom obavljanja revizije (listopad 2024.).

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 78.879,98 eura, što je 23.149,93 eura ili 41,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 49,98 eura ili 0,1 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	51.433,41	58.752,82	114,2
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	3.315,68	3.234,33	97,5
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	159,27	28,27	17,7
4.	Drugi prihodi	821,69	16.864,56	2 052,4
	Ukupni prihodi	55.730,05	78.879,98	141,5

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije više ostvareni su drugi prihodi za 16.042,87 eura ili 1 952,4 % zbog otpisa dijela obveza uslijed zastare te prihodi iz državnog proračuna za 7.319,41 euro ili 14,2 %. Manje su ostvareni prihodi od članarina i članskih doprinosa za 131,00 euro ili 82,3 % jer se članarine prikupljaju na dobrovoljnoj osnovi.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu od 58.752,82 eura i čine 74,5 % ukupno ostvarenih prihoda. U cijelosti se odnose na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke, a ostvareni su na temelju odredaba Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 146/22, 37/23 i 73/23), koje je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora u prosincu 2022. te ožujku i srpnju 2023. Prema odredbi članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru.

Stranci su, za jednu zastupnicu u 10. sazivu Hrvatskog sabora, na središnji račun doznačena sredstva iz državnog proračuna za prvo tromjesečje u iznosu od 14.697,63 eura, za drugo tromjesečje u iznosu od 14.678,79 eura te za treće i četvrto tromjesečje u jednakim iznosima od 14.688,20 eura, odnosno ukupno 58.752,82 eura.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 3.234,33 eura i čine 4,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke, a ostvareni su na temelju odredaba članaka 6. i 10. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma te odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna. Prema navedenim odredbama Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, a odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice samouprave. Sredstva iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovno godišnje financiranje Stranke ostvarena su u skladu s donesenim odlukama, a naplata prihoda prati se u središnjici Stranke. Na izborima za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji su održani u svibnju 2021., Stranka je osvojila mandate u predstavničkim tijelima šest jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Bjelovarsko-bilogorska županija, gradovi Velika Gorica, Krapina i Kraljevica te općine Štefanje i Malinska – Dubašnica) u kojima ima ukupno sedam vijećnika.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 28,27 eura i čine 0,1 % ukupno ostvarenih prihoda (u cijelosti se odnose na članarine). U prosincu 2022. Stranka je donijela Odluku o visini članarine članova, prema kojoj članovi plaćaju članarinu u iznosu od 15,00 eura na dobrovoljnoj osnovi. Za primljene članarine Stranka je u 2023., u skladu s odredbama članka 20. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma i članka 3. Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19), vodila propisanu evidenciju o primitku članarina i izdavala potvrde o primitku članarina. Prema Registru članova, Stranka je koncem 2023. imala 585 članova.

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 16.864,56 eura i čine 21,3 % ukupno ostvarenih prihoda. Vrijednosno najznačajniji ostvareni su od otpisa obveza u iznosu od 16.553,47 eura. Stranka je na temelju odluke Nacionalnog vijeća zbog zastare otpisala obveze za financiranje izborne promidžbe proizašle iz Prijedloga dodatka Sporazumu o zajedničkom izlasku na parlamentarne izbore u 2020., koji je politička stranka – nositelj koalicijskog sporazuma (Socijaldemokratska partija Hrvatske) uputila Stranci koncem listopada 2020. i kojim je, između ostalog, bila utvrđena obveza Stranke za uplatu sredstava u iznosu od 16.553,47 eura za financiranje izborne promidžbe. Stranka je navedeni obračun osporavala jer iznosi udjela sudionika koalicijskog sporazuma u ukupnim rashodima za izbornu promidžbu nisu bili utvrđeni tijekom izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor te jer su obračunani rashodi za financiranje izborne promidžbe koji su se odnosili na Stranku bili znatno veći u odnosu na planirana sredstva za izbornu promidžbu.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 42.830,19 eura, što je 3.358,81 euro ili 7,3 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 619,81 euro ili 1,4 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	30.619,55	20.709,96	67,6
2.	Materijalni rashodi	15.108,37	21.770,68	144,1
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	0,00	778,06	-
2.2.	Drugi materijalni rashodi	15.108,37	20.992,62	138,9
3.	Financijski rashodi	284,16	269,55	94,9
4.	Drugi rashodi	176,92	80,00	45,2
	Ukupni rashodi	46.189,00	42.830,19	92,7
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	55.730,05	78.879,98	141,5
	Višak prihoda	9.541,05	36.049,79	377,8

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije smanjenje odnosi se na rashode za zaposlene za 9.909,59 eura ili 32,4 % zbog promjene u strukturi zaposlenika, a time i iznosa njihove ugovorene i isplaćene plaće, dok se značajnije povećanje odnosi na druge materijalne rashode za 5.884,25 eura ili 38,9 % (od čega značajnije rashodi za zakupnine i najamnine zbog velikog povećanja iznosa zakupnine od svibnja 2023. za poslovni prostor u kojem je tada bila smještena središnjica Stranka).

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 20.709,96 eura i čine 48,4 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 17.776,77 eura i doprinose na plaće u iznosu od 2.933,19 eura. Stranka je do konca ožujka 2023. imala jednog zaposlenika na radnom mjestu glavnog tajnika s kojim je u srpnju 2020. zaključen ugovor o radu te u prosincu 2022. izmjene ugovora kojima je ugovoren brutoiznos plaće od 2.085,59 eura. Od 1. travnja 2023. jedini zaposlenik Stranke je informatičar s ugovorenim brutoiznosom plaće od 1.431,13 eura. Plaće su obračunane i isplaćene u skladu s ugovorima o radu te propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 778,06 eura i čine 1,8 % ukupno ostvarenih rashoda. U cijelosti se odnose na usluge promidžbe i informiranja (usluge oglašavanja na društvenoj mreži) ostvarene za redovno poslovanje Stranke.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 20.992,62 eura i čine 49,0 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za usluge u iznosu od 17.050,97 eura, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 2.413,56 eura te rashode za materijal i energiju u iznosu od 1.528,09 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge odnose se na zakup poslovnog prostora u kojem je bila smještena središnjica Stranke u iznosu od 11.793,27 eura, intelektualne i osobne usluge (na temelju ugovora zaključenog s računovodstvenim servisom za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja) u iznosu od 2.689,45 eura te usluge telefona, pošte i prijevoza (usluge telefona i mobitela) u iznosu od 1.600,42 eura.

Drugi nespomenuti materijalni rashodi u iznosu od 2.413,56 eura, u najznačajnijem dijelu, odnose se na članarinu koju Stranka plaća kao pridružena članica političke stranke europskih liberala ALDE u iznosu od 2.000,00 eura i reprezentaciju u iznosu od 394,98 eura.

Rashodi za materijal i energiju u iznosu od 1.528,09 eura odnose se na opskrbu plinom u iznosu od 568,95 eura, električnom energijom u iznosu od 435,12 eura te na uredski materijal i druge materijalne rashode (fotokopirni papir, toneri, sredstva za čišćenje i drugo) u iznosu od 524,02 eura.

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 269,55 eura i čine 0,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 253,65 eura te zatezne kamate u iznosu od 15,90 eura.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 80,00 eura i čine 0,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na otpisana potraživanja za povrat dijela troška za kupnju aviokarte zbog neostvarenog, a planiranog službenog putovanja.

– Višak/manjak prihoda

Višak prihoda za 2023. iznosi 36.049,79 eura. Preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina iznosi 10.906,23 eura te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 25.143,56 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 29.514,83 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2023.	31. prosinca 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Financijska imovina	16.632,29	29.514,83	177,5
1.1.	Novac u banci i blagajni	8.469,84	29.514,83	348,5
1.2.	Potraživanja za prihode	8.162,45	0,00	-
	Ukupno imovina	16.632,29	29.514,83	177,5
2.	Obveze	27.538,39	4.371,27	15,9
2.1.	Obveze za rashode	19.375,94	4.371,27	22,6
2.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	8.162,45	0,00	-
3.	Vlastiti izvori	-10.906,10	25.143,56	-230,5
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	16.632,29	29.514,83	177,5

Ukupna vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2023. veća je u odnosu na stanje iskazano početkom godine za 12.882,54 eura ili 77,5 %. U odnosu na prethodnu godinu vrijednosno značajnije povećanje odnosi se na novac u banci i blagajni za 21.044,99 eura ili 248,5 %; vrijednosno značajnije smanjenje obveza odnosi se na obveze za rashode za 15.004,67 eura ili 77,4 % jer su manje obveze za zaposlene zbog promjene u strukturi zaposlenika, a time i iznosa njihove ugovorene i isplaćene plaće. Vlastiti izvori veći su za 36.049,66 eura ili 330,5 % (za ostvareni višak prihoda u izvještajnom razdoblju). Početkom godine u jednakom iznosu od 8.162,45 eura iskazana potraživanja za prihode (u okviru imovine) te odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja (u okviru obveza) koncem godine su iskazana u iznosu od 0,00 eura, s obzirom na to da su tijekom godine na temelju Odluke o otpisu potraživanja za članarine iz prosinca 2023. otpisana zastarjela potraživanja (u okviru imovine), odnosno obračunane, a nenaplaćene članarine (u okviru obveza).

Financijska imovina iznosi 29.514,83 eura, a odnosi se na novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka u iznosu od 29.514,56 eura i novac u blagajni u iznosu od 0,27 eura.

Obveze (za rashode) u iznosu od 4.371,27 eura odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 2.704,00 eura i obveze za zaposlene u iznosu od 1.667,27 eura (plaća za prosinac 2023. isplaćena u siječnju 2024.). Obveze su koncem 2023. nedospjele i do dana obavljanja revizije (listopad 2024.) u cijelosti su podmirene.

Vlastiti izvori u iznosu od 25.143,56 eura odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 23. rujna do 6. studenoga 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 56/23 i 143/23)
5. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
6. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija
7. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja

8. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
9. Statut Stranke (srpanj 2017.) te Izmjene i dopune Statuta (veljača 2019.)
10. Godišnji program rada i Financijski plan Stranke za 2023. (prosinac 2022.) te njihove izmjene i dopune (prosinac 2023.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama Stranke. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na računima prihoda, rashoda te imovine, obveza i vlastitih izvora. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori. Obavljeni su razgovori s predsjednicom Stranke i voditeljicom računovodstvenog servisa te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2022.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2023. nisu utvrđene nepravilnosti.

Stranka u Očitovanju navodi da prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji za 2023.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2022., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2023. utvrđeno je da je postupljeno prema svim nalogima i preporukama.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) i preporuke (P) iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Planiranje	2022.	N	U financijskom planu realnije planirati prihode i rashode, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	25. siječnja 2024.	provedeno
2.		2022.	N	U financijskom planu točno iskazati rezultat poslovanja za koji se očekuje da će biti ostvaren 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se sastavlja financijski plan, ako je taj podatak poznat u vrijeme sastavljanja financijskog plana ili njegovih izmjena, u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	25. siječnja 2024.	provedeno
3.		2022.	P	U godišnjem programu rada, uz opis planiranih aktivnosti, navesti rashode prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada.	25. siječnja 2024.	provedeno
4.		2022.	P	Na svim računima za robu i usluge navesti oznaku aktivnosti na koju se odnose ostvareni rashodi, kako bi se omogućila potpuna kontrola korištenja sredstava po aktivnostima utvrđenima godišnjim programom rada.	31. prosinca 2023.	provedeno

- 1.2. *Stranka prihvaća status naloga i preporuka iz prošle revizije.*